הימי לישראל להקמת מוסד לנערים עזובים, צחק לתכנית הקמת מוסד לארבעים ילד, הציע מוסד ל־600 ילד בתקציב של אלף ל״י לילד לשנה. הוא הבטיח לממן את הכל.

הועדה הציבורית התלהבה מקרלינסקי, הפגישה אותו עם שר החינוך והתרבות פרופיסור בן־ציון דינור. גם השר התפעל מהמיליונר, לדברי עצמו שותף בית החרושת למלט שמשון, קרוב ראשוני הישוב, נכדו של יחיאל מיכל פינס ואחיינו של דוד ילין. השר הבטיח את מלוא העזרה.

הוא לא ידע כי משפחת קרלינסקי התכחשה מזמן לארנולד, שגרם לה צרות אינסופיות בהרפתקותיו, ושלא היה לו שום קשר לא עם המשפחה ולא עם מפעל שמשון.

„טוב שאינך יודע!״ פרופיסור דינור מינה שניים מפקידיו כמקשרים בין משרדו לזה של קרלינסקי ששוכן על־ידי השר במשרד אגף החנוך בתל־אביב. הוכנה תכנית לימודים למוסד, מנהלים ומורים הגישו בקשות להתקבל במוסד הגדול שיוקם הודות לרוחב לבו של המליונר הדגול.

כידוע אין מוסד ללא קרקע. הועדה הציבורית שדרשה בזמנו מהקרן הקיימת לישראל 25 דונם בלבד למען המוסד ולא נענתה, ניגשה הפעם למשרדי הקרן בלויית המליונר. הפקיד הגבוה כבר שמע על המליונר, הוא גם ידע על משפחתו המכובדת, פנה אליו: „האם יודע אתה עברית?״

„לא!״

„טוב שאינך יודע,״ אמר הפקיד ופנה למלויו, החל מטיף להם מוסר: „כיצד העזתם לחלום על בית־נוער בלי תקציב! אילמלי מר קרלינסקי לא היה לכם מוסד.״

175 דונם הוקצבו מיד.

„אני יכול לעזור!״ 175 דונם אדמת החול הוקצבו על־ידי קיבוץ פלמחים על חוף נס ציונה, שלא ראה את הסגת הגבול בעין יפה. הוא התקשר עם קרלינסקי. קרלינסקי הסתכל על הבחורים השזופים ומיד נשכחו המוסד והקרקע.

אמר קרלינסקי הגדול: „אל תשימו לב לזה, אנחנו שכנים. אם יקום מוסד, נעסיק אתכם... דרך אגב, אני יכול לעזור לכם במכונות.״ הבחורים חתמו על שטרות בסך 20 אלף ל״י.

כשחזר מפלמחים החליט קרלינסקי למצוא לעצמו דירה חדשה בתל־אביב. הוא שכר את דירתו של ציר ישראל ביוגוסלביה, שופט מחוזי לשעבר עזרא יורן. לדירה החדשה היה זקוק משום שאזניו המליונריות לא יכלו לסבול את רעש הבנין סמוך לדירתו הקודמת במזרח תל־אביב.

אות קין

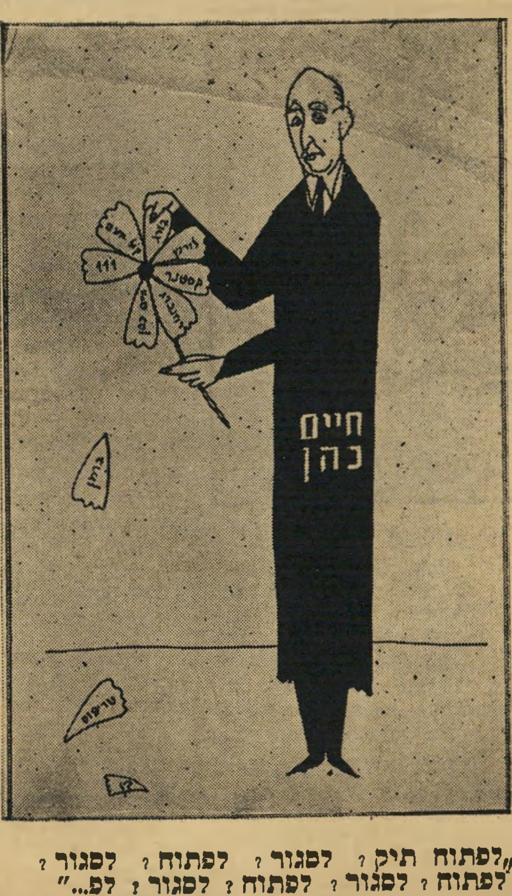

„לפתוח תיק? לסגור? לפתוח? לסגור? לפתוח? לסגור? לפתוח? לסגור? לפ...״

קרלינסקי לא הסתפק בדירה זאת, החליט לשכור דירה נוספת, הפעם אצל אזרחית פשוטה סוניה שפירא.

שפירא חקרה אודות קרלינסקי. ההמלצות היו מצויינות. קרלינסקי נודע כאיש המסחר וכחברם של גדולי המדינה. נחתם חוזה שכירות לשנה אם כי קרלינסקי הבטיח את דמי השכירות רק בעתיד, אך באמריקה וב־600 דולרים.

בזאת לא נגמר תפקידה של משפחת שפירא. אבי שפירא, הבן הבכור, קבל משרה והבטחה ל„משכורת אנגלית״ (300 ל״י לחודש), החל עובד אצל הכל־יכול.

כיצד לתפור חייט. בולמוס קרלינסקי הלך והתפשט. כל פוגשיו השתדלו להדחק לדל״ת אמותיו, לראות בזיו פניו, לצחוק לשמע הלצותיו.

קרלינסקי לא קימץ בזיו פנים או בכל זיו אחר. הוא נטע תקוות אפילו בלב החייט שלו, הבטיח לו בדים משובחים, אחר שלוה ממנו כ־500 ל״י. החייט האמין ללקוח שחליפותיו נתפרו על־ידי טובי החייטים באנגליה, נשאו את תאריכי תפירתם וראשי תיבות בעליהם.

קרלינסקי דאג גם לאשת החייט, ברוניה לנדסמן, קיבל אותה לעבודה כמזכירתו. בהזדמנות אחרת נעץ עיניו במקל־משענת מהודר שנשא אחד מלקוחות החייט, הביע רצונו להיות בעל מקל דומה, סיפר על יום הולדת קרוב. לנדסמן הביאה שני מקלות־שנהב לבחירה.

קרלינסקי בחר בשניהם.

הבלש המודרני. אבי שפירא נשלח למסע לקיבוצים, הודיע בשם קרלינסקי, הפילנטרופ הגדול שתרם, כביכול, חצי מיליון לירות להקמת מוסד לילדים. כי קרלינסקי מוכן להלוות כספים ברבית נמוכה לתקופות ממושכות, כמובן למטרות פרודוקטיביות בלבד.

לתור הארוך של אנשי העסקים במשרד החינוך בתל־אביב נוספו גם אנשי קיבוץ. התור היה יכול להמשיך ולגדול לולא קיבוץ קדמה הדרומי שחתם על שטרות בסך 30 אלף ל״י לקרלינסקי שהבטיח לבוא, לברר פרטים נוספים כעבור ימים מספר. קרלינסקי לא בא, הקיבוץ התקשר עם דוד אלמוג*, מנהל משרד החקירות הפרטי ארגוס.

תוך יומיים של חקירה מאומצת איתר אלמוג את כל עסקי קרלינסקי, הגיע לגילויים מפתיעים:

- ● קרלינסקי, ממנהלי שמשון, הוא סרג׳ קרלינסקי. ארנולד אינו מוכר בשום מוסד כספי. הוא רק אחיין של סרג׳.
- ● השטרות שנמסרו לקרלינסקי נמכרו על ידו בשני־שליש מערכם.

תשלום קיבוצי. אלמוג החליט לסמן מלכודת לקרלינסקי במשרד לעסקי פיננסים ברחוב נחלת בנימין התל־אביבי. קרלינסקי הביא לשם שטרות באלפי לירות למכירה. ה„קוניב״ הספיקו לבדוק רק חלק מהכסף והשטרות, סגרו את היתרה בכספת, ביקשו את קרלינסקי לשוב למחרת, לא לשכוח להביא עמו שטרות נוספים.

קרלינסקי לא שכח. למחרת בעשר בדיוק הופיע במכונית פורד חדשה ושכורה (מחברת השכרת מכוניות מקומית). אחריה הופיע מנדר עמוס בחורים שחומים ופרועי בלורית. הם החליפו מלים מספר עם קרלינסקי, נכנסו, מחככים ידיים מהנאה, לקפה פלטין הסמוך. הבחורים היו אנשי פלמחים שהבטיחו לקרלינסקי את המגיע לו אם לא יקבלו את המגיע להם. בצאתו מן המכונית הבטיח קרלינסקי להחזיר, לא חזר.

כי במשרד פגש את דוד אלמוג מלווה שני אנשי קדמה ושני סמלי משטרה. רק אחרי שלושת רבעי שעה יצא אל אנשי פלמחים, הפעם בלווי שוטרים. הקיבוצניקים לא התמהמהו, שילמו לקרלינסקי את המגיע, בסנטרו.

מקצוע: קברן. תחנת המשטרה השחירה משך שעות מנותני עדויות: מזכירי קיבוצים שסיפרו על עיסקי שטרות; אבי שפירא שגילה עתה שאמו לא קיבלה פרוטה ושלו עצמו לא שולמה משכורת מכיון שחדשיים הראשונים של עבודתו נחשבו כסטאג׳. חלומו של החייט להיות, כמובטח, מנהל מוסך שמונה־קומות נגוז, ואשתו נאלצה להסתפק במקדמה של מאה ל״י שקבלה על משכורתה כמזכירה.

כשהובא קרלינסקי למעצר, אחר שלא הצליח לגייס אפילו אלפיים ל״י דמי ערבות, אותם דרש השופט אחר שצימצם את דרישתו הראשונה, ארבעת אלפים ל״י, נזכרו רבים בשאלה שהיו רגילים לשאיל את קרלינסקי בנשפי החברה הגבוהה: „מה מקצועך, בעצם?״

קרלינסקי היה עונה בצחוק: „קברן!״, מסביר: „אני קובר במדינה הזאת 60 אלף ל״י לחודש!״ הוא שכח להוסיף כי ככל קברן טוב קבר אם לא אחריב, לפחות את כספם.

---

* שהתפרסם בין דורות צעירי הארץ בספרייתו השבועית הבלש המודרני.

דרכי אדם

שם נכון בזמן לא נכון

דוד בן־גוריון פרץ בבכי מר. חום השרב הלוהט חדר גם לצריף העץ, התיש את כוחותיו. היתושים עקצו את פניו מבלי רחם, השאירו עליהם כתמים אדומים. וזה כמה שבועות שלא באה לפיו בננה הגונה. דוד בן־גוריון לא היה איש שדה־בוקר, כי אם תושב צעיר למדי (ארבעה חודשים) של גני התקווה, פתח־תקווה.

אביו, לאזר וכסלר, זיכה אותו בשם המקורי הזה, קיווה להקל בכך על חייו ועל חיי התינוק. תקוותו לא התגשמה וכל שזכה בו היה מכתב ברכה מראש הממשלה לשעבר.

וכסלר לא נרתע, ירד חודש אחר ברית המילה של דוד בן־גוריון לשדה־בוקר הרחוקה 100 קילומטר מגני התקווה, נפגש עם דוד בן־גוריון הראשון. הוא הזכיר לו את הקרבה השמית, ביקש עזרה להעסקתו, על־ידי הקצאת רשיון למקצוע הלאומי, בעלות קיוסק.

בי. ג׳י. הצטער מאד, הסביר לוכסלר שעלה לפני ארבע שנים מרומניה אמיתה ישראלית: „עכשיו אינני ראש ממשלה. אינני יכול לעשות דבר עבורך.״

וכסלר נוכח לדעת שהשם שהעניק לבנו לא שינה את מזלו, לא העניק לו זכויות מיוחדות. גרוע מכך, צליל השם בבית העכיר את מצב רוחו, הזכיר לו את פגישתו העקרה בשדה בוקר. בשבוע שעבר החליט וכסלר על פתרון מרגיע: על־ידי הודעה בילקוט הפרסומים הממשלתי מס׳ 348 הפך דוד בן־גוריון וכסלר רשמית להירש וכסלר.

בינתיים משיכה האם סמילט לקרוא לתינוק מותק בן־גוריון, והאב המכנה אותו בתינוק פשוט מהרהר אם לא כדאי, בכל זאת, להחליף את שם ילדו בשנייה, הפעם למשה שרת.

דת

שג׳יאות גסות

יעקוב ווייס התהלך ללא עבודה למעלה מחצי שנה, מאז פוטר משרתו באגודה המסיונרית, החברה האיבנגלית העברית, בירושלים: שגיאות הכתיב שלו באנגלית זיעזעו את מנהל־החברה, אלברט בונק.

לפני שבוע נכנס יעקוב למשרד־הדתות, ירושלים, ביקש ראיון עם פקיד גבוה, הציע לו לקנות מכתב מסויים במחיר עממי — 50 ל״י. המכתב היה קצר, אך שוה את הכסף: בונק חתם בו על קבלת 1500 ל״י תמורת התנצרותו והגירתו לקנדה של אברהם ציון אברהם.

הפקיד קפץ על המציאה: סוף סוף הוכחו עיסוקי המיסיונים בישראל בשחור על־גבי לבן.

שפיץ בגב

מאת עמוס קינן

איך לא להיות שחקן תיאטרון

החבר שלי יורם החליט להיות שחקן תיאטרון. זה בא אצלו, כמובן, מרגש נחיתות, כמו שכל הדברים הגדולים באים מרגשות נחיתות. פשוט, הוא כל כך התבייש שהוא בחור מוכשר עד שהחליט להפטר מהתסביך הזה.

אז קודם כל הוא הלך לבית־ספר לתיאטרון, מפני שקודם כל צריך ללמוד. שם הוא למד ארבע שנים דיקציה, ואם תשאל אותו היום מה השעה, תשמע את התשובה באופן ברור עד למרחק של קילומטר, בערך.

אחרי זה הוא התחיל לקרוא ספרים. הוא קרא הכל, מיוש ועד שקספיר. שערותיו התחילו להלבין, והוא נוכח שבעצם הוא רק מתחיל ללמוד. אז הוא התחיל לקרוא ספרי פילוסופיה, מפני שאמן לא משכיל דומה לפרה שנותנת אבקת חלב.

אחרי זה הוא התחיל ללמוד מוסיקה, וזה הלך לא רע. עד היום הוא יכול לשיר בקול שני. וזה כמובן נתן לו דחיפה ללמוד ציור, מפני שבכל תיאטרון הגון יש תפאורות. ומכאן מוליכה הדרך באופן טבעי ללימוד חכמת הפנטומימה, בשביל שיבינו תמיד, אפילו באולם רועש, אפילו עם טכסט גרוע, מה הוא רצה להגיד.

כעבור עשרים שנות לימוד הוא התיצב בתיאטרון ואמר: תנו לי תפקיד.

קראו לו לבחינה, וביקשו אותו להציג איך אותלו חונק את דסדמונה. כשהוא שמע את זה הוא התעלף. הוא שנא אלימות.

אחריו בא לבחינה יוסקה הפושט, לשעבר קצב באטליז ע״ש סטניסלבסקי. הוא הרג את דסדמונה במכה אחת.

„איזה כשרון !״ נאנחו הבוחנים וניגבו את הדמעות גם הקהל בכה. היום הוא שוער בנבחרת התיאטרון.

התולעים

לאיש אחד היתה תולעת כרץ, אז הוא מת. תולעת הכרץ יצאה ממנו, ופגשה את תולעת הקברים.

— בוז לך! — אמרה תולעת הכרץ —תולעת קברים עלובה, פחדנית, מזוהמת! מה שווים כל החיים שלך, תולעת נבזה, זוללת מתים?

— בכל זאת — התנצלה תולעת הקברים — לפעמים מזדמן מת שמן.

— מה את יודעת — אמרה תולעת הכרץ בזלזול מוחלט — החיים שלך גם כן חיים? נסית פעם לזחול בבטנו של איש חי? ובכלל את שרץ מזוהם, מדרך לכל כף רגל.

— מה לעשות — אמרה תולעת הקברים — גם תולעים רוצות לחיות, מוכרחים להסתגל לדרישות החיים! בואי, אחותי, גם בשבילך נמצא מתים, נחיה בצנע — לא כמו אריות, אבל כמו תולעים שמנות.

— החיים — צעקה תולעת הכרץ — החיים קורצים וקוסמים לי! בתוך כל בטן אנושית יש שפע של רקבון חי ותוסס, אלך באומץ לקראת גורלי!

והיא הלכה לחפש לה איש חי, ותולעת הקברים נשארה לבדה עצובה.